

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.9.2011
KOM(2011) 540 slutlig

2011/0238 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

**om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan
medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet**

MOTIVERING

I Europeiska rådets slutsatser av den 4 februari 2011 konstateras att unionens och medlemsstaternas verksamhet behöver samordnas bättre för att EU:s yttre förbindelser med de viktigaste producent-, transit- och konsumentländerna ska bli konsekventa och enhetliga. Rådet uppmanade därför medlemsstaterna att från och med den 1 januari 2012 informera kommissionen om alla nya och befintliga bilaterala energiavtal med tredjeländer.¹

Genom detta förslag omvandlas Europeiska rådets slutsatser till en mekanism med utförliga förfaranden för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen på området för mellanstatliga avtal, dvs. rättsligt bindande avtal mellan medlemsstater och tredjeländer som kan påverka hur den inre marknaden för energi fungerar eller en trygg energiförsörjning i unionen.

Förslaget åtföljer kommissionens meddelande om trygg energiförsörjning och internationellt samarbete – *EU:s energipolitik: Samverkan med partner utanför våra gränser*.²

1. POLITISKT MÅL

Andelen importerad energi i unionen ökar stadigt.³ Medlemsstaterna och energibolag letar följaktligen efter nya energikällor utanför EU. Förhandlingar med stora energileverantörer i tredjeländer brukar för det mesta kräva politiskt stöd i form av mellanstatliga avtal mellan medlemsstater och tredjeländer. Dessa mellanstatliga avtal är normalt ett resultat av bilaterala förhandlingar och ligger ofta till grund för mer utförliga handelsavtal.

Liberaliseringen av marknaderna för el och gas i Europeiska unionen, särskilt genomförandet av det tredje energipaketet⁴, har lett till att medlemsstaterna har genomfört omfattande ändringar i sin energilagstiftning. Tredjeländernas energileverantörer har inte alltid ett ekonomiskt intresse av att efterleva dessa lagändringar. Inför risken för en leveransbrist ökar trycket på medlemsstaterna att i sina mellanstatliga avtal med tredjeländer göra eftergifter som strider mot unionens energilagstiftning. Sådana eftergifter är ett hot mot en välfungerande inre marknad för energi i unionen.

När ett mellanstatligt avtal ingås för att stödja ett visst gasledningsprojekt bör det till exempel inte innehålla några klausuler om att en viss speditör är förbehållen rätten att avtala om gasledningens fulla kapacitet eller en del av kapaciteten. Detta gäller dock inte om en sådan klausul är tillåten enligt unionslagstiftningen, på grund av ett positivt beslut från de behöriga myndigheterna på nationell nivå och unionsnivå om ett undantag från kraven på tillgång för tredje parter i unionens energilagstiftning och om klausulen omfattas av villkor som anges i denna lagstiftning. I annat fall kommer avtalet att strida mot unionslagstiftningen, vilket innebär att det inte kommer att ge investerarna rättslig säkerhet. Dessutom kommer gasledningsprojektet inte att vara berättigat till eventuellt EU-stöd. Eftersom medlemsstaterna inte ensidigt kan göra ändringar i mellanstatliga avtal som ingåtts med tredjeländer om vissa

¹ Denna slutsats bekräftades vid rådets möte (energi) den 28 februari 2011: "Förbättrat informationsutbyte i rätt tid mellan kommissionen och medlemsstaterna, inklusive medlemsstaternas information till kommissionen om deras nya och befintliga bilaterala energiavtal med tredjeländer".

² [infoga hänvisning]

³ Enligt scenarier för 2030 kan den totala importen av energi från tredjeländer komma att uppgå till 57 %.

⁴ EUT L 211, 14.8.2009.

bestämmelser i dessa anses överträda reglerna för den inre marknaden, försätter mellanstatliga avtal som innehåller olagliga bestämmelser medlemsstaterna i en situation där det finns motstridiga rättsliga skyldigheter som kan utgöra ett hot mot en välfungerande inre marknad för energi i unionen. Sådana avtal ska därför inte undertecknas av medlemsstaterna.

När den inre marknaden inte fungerar som den ska är EU dessutom mer sårbar för hot mot försörjningstryggheten, vilket blev tydligt under gastvisten mellan Ryssland och Ukraina i januari 2009. Det är därför viktigt att medlemsstaterna och kommissionen är medvetna om energiimportens omfattning och källor.

För att kunna åtgärda dessa problem är det viktigt att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna samt mellan medlemsstaterna och kommissionen om befintliga, provisoriskt tillämpade och kommande mellanstatliga avtal. Detta kommer att främja samordningen på unionsnivå och ett effektivt genomförande av unionens energipolitik. Det kommer dessutom att ge enskilda medlemsstater en starkare position i förhandlingarna med tredjeländer för att säkerställa en trygg energiförsörjning och en välfungerande inre energimarknad inom unionen, skapa rättslig säkerhet för investeringsbeslut samt möjliggöra potentiell EU-finansiering av projektet. Ökad insyn på området för mellanstatliga avtal kommer i solidarisk anda till sist även att leda till ökad konsekvens och enhetlighet i unionens yttre förbindelser på energiområdet. Det kommer dessutom att göra det möjligt för medlemsstaterna att dra större nytta av unionens politiska och ekonomiska betydelse samt kommissionens expertis när det gäller unionslagstiftningen. Därför föreskrivs att medlemsstaterna får begära bistånd från kommissionen under förhandlingarna. Det nya instrumentet kommer därför att göra det möjligt för kommissionen att stödja medlemsstaterna effektivt.

2. POLITISKA ALTERNATIV OCH SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER

Mot bakgrund av det här förslagets begränsade ekonomiska och sociala effekter har en formell konsekvensanalys inte bedömts vara nödvändig. Med hänsyn till de fastslagna politiska målen har kommissionen dock utvärderat flera alternativ för att uppnå ett korrekt införlivande av Europeiska rådets slutsatser. Ett offentligt samråd om den externa dimensionen av EU:s energipolitik genomfördes mellan den 21 december 2010 och den 7 mars 2011. Under samrådet behandlades frågor rörande behovet av samordning mellan medlemsstaterna och kommissionen på området för mellanstatliga avtal för att säkerställa en trygg energiförsörjning och en välfungerande inre marknad för energi i unionen. Totalt inkommer än 90 svar. I de inkomna svaren betonas den viktiga roll som unionen har när det gäller att främja ett tillförlitligt rättsligt och institutionellt ramverk för att uppnå ömsesidigt fördelaktiga förbindelser med unionens viktigaste energileverantörer och transitländer. Den 6 april 2011 hölls dessutom ett möte med energiexperter i Bryssel.

Inga nya åtgärder

För närvarande har kommissionen bara kännedom om ett fåtal av de mellanstatliga avtal som slutits mellan medlemsstater och tredjeländer, eftersom det inte är obligatoriskt att lämna någon uttömmande information om dessa avtal till kommissionen.⁵ Enligt en mycket grov

⁵ Än så länge är den enda skyldigheten som finns den som föreskrivs i artikel 13.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG (förordningen om trygg naturgasförsörjning), EUT L 295, 12.11.2010, s. 1. Enligt den bestämmelsen är medlemsstaterna

uppskattning från kommissionen kan det finnas ungefär 30 mellanstatliga avtal mellan medlemsstater och tredjeländer om olja och ungefär 60 avtal om gas.⁶ De här avtalen gäller sannolikt de volymer av olja eller gas som importeras till unionen från tredjeländer eller villkoren för dessa volymers leverans genom fast infrastruktur. Det totala antalet mellanstatliga avtal mellan medlemsstater och tredjeländer om el bedöms vara lägre. Till de avtalen hör det så kallade BRELL ring-avtalet mellan Vitryssland, Ryssland, Estland, Litauen och Lettland om drift och användning av näten i de baltiska staterna. Det finns sannolikt liknande avtal även med Balkanländer där tredjeländer har nät som är synkront anslutna till unionens medlemsstater. Det är inte möjligt att göra någon mer exakt bedömning av hur ofta de här mellanstatliga avtalen ändras eller av hur många nya som ingås. Medlemsstaterna saknar dessutom en mekanism för att hålla jämna steg med utvecklingen på det här området i de 27 medlemsstaterna. Några krav på insyn har redan antagits,⁷ men de gäller endast gassektorn (befintliga mellanstatliga avtal och nya avtal när de har ingåtts) och informationsutbytet mellan kommissionen och medlemsstaterna (inget utbyte mellan medlemsstaterna själva), vilket i sig innebär att de inte räcker till för att införliva Europeiska rådets slutsatser. Att inte vidta några nya åtgärder är därför otillfredsställande och kommissionen anser att det är nödvändigt att föreslå att en ny, mer detaljerad och omfattande mekanism för informationsutbyte inrättas.

Ett rättsligt instrument eller frivilliga åtgärder

Det är bara genom tydliga skyldigheter när det gäller informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna samt mellan medlemsstaterna och kommissionen som den insyn som krävs för samordning på unionsnivå kan säkerställas. Den föreslagna mekanismen inbegriper även inslag av icke-bindande instrument (s.k. soft law), som t.ex. gemensamt utarbetande av standardklausuler. Enbart frivilliga åtgärder har dock än så länge inte visat sig vara tillräckliga för att garantera den typ av informationsutbyte som krävs för att se till att avtal som ingås mellan medlemsstater och tredjeländer är lagliga och inte hotar funktionen hos unionens inre marknad för energi. Ett rättsligt instrument för obligatoriskt informationsutbyte är därför det enda alternativ som kan garantera att de politiska mål som fastslagits uppnås, vilket lämpligast sker i form av ett beslut.⁸

Tillämpningsområde

För att rådets slutsatser ska införlivas på ett korrekt sätt föreslås att beslutet ska omfatta alla befintliga, provisoriskt tillämpade och nya mellanstatliga avtal som kan påverka hur den inre marknaden för energi fungerar eller en trygg energiförsörjning i unionen, eftersom de här två frågorna är nära förbundna med varandra. Det är särskilt viktigt att beslutet gäller alla mellanstatliga avtal som påverkar leveranserna av gas, olja och elektricitet genom fast infrastruktur (som ledningar och nät) eller den totala mängd energi som importeras till EU.

skyldiga att underrätta kommissionen om mellanstatliga avtal på området för gas. Befintliga mellanstatliga avtal behöver inte anmälas förrän senast den 3 december 2011.

⁶ Med hänsyn till det fåtal mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer som är kända, till exempel avtal rörande South Stream-gasledningen, bygger denna mycket försiktiga bedömning på antagandet att ett flertal medlemsstater har sådana mellanstatliga avtal med stora leverantörer av olja och gas, särskilt när olja eller gas levereras genom ledningar.

⁷ Se artikel 13.6 i förordningen om trygg naturgasförsörjning.

⁸ Även om både en förordning och ett beslut framstår som ett möjligt alternativ, bedöms ett beslut som lämpligare eftersom det rättsliga instrumentet inte kommer att ha någon direkt inverkan på enskilda individer utan endast vara riktat till medlemsstaterna.

Lämplig tidpunkt för informationsutbyte

Tidig information till andra medlemsstater och till kommissionen om kommande mellanstatliga avtal förefaller vara mycket viktigt. Det är dessutom nödvändigt att det finns full kännedom om innehållet i de mellanstatliga avtal som redan har trätt i kraft. Därför anses det vara väsentligt att medlemsstaterna först underrättar kommissionen om sin avsikt att inleda förhandlingar och översänder den ratificerade versionen av det mellanstatliga avtalet. Kommissionen bör ha en central funktion när det gäller att snabbt sprida den här informationen till de andra medlemsstaterna, samtidigt som hänsyn bör tas till en eventuell begäran om konfidentiell behandling från den berörda medlemsstaten.

Utan informationsutbyte redan under förhandlingarna blir det dock svårt att se till att kommande mellanstatliga avtal överensstämmer med unionens energilagstiftning och unionens politik när det gäller försörjningstrygghet. En viktig aspekt är att möjligheten att tillhandahålla nödvändig rättslig säkerhet rörande statusen och giltigheten hos mellanstatliga avtal om större energiprojekt och tillhörande finansiering då skulle gå förlorad. Det skulle vara skadligt för unionens investeringar och därmed även för en trygg energiförsörjning i unionen.

Den befintliga mekanismen för kontroller i efterhand, i form av överträdelseförfaranden, är inte det mest effektiva sättet att bemöta det här problemet.⁹ Det beror på att så snart mellanstatliga avtal har undertecknats, och i synnerhet när de har ratificerats, kan medlemsstaterna inte ensidigt göra ändringar i avtalen om vissa bestämmelser i dem anses strida mot reglerna för den inre marknaden. I stället måste de omförhandla de mellanstatliga avtalen med tredjeländerna i fråga. Kontinuerliga kontakter och ett kontinuerligt informationsutbyte under förhandlingarna, samt möjligheten att på begäran av den berörda medlemsstaten eller kommissionen kontrollera att det mellanstatliga avtalet är förenligt med reglerna innan det undertecknas, betraktas därför som en nödvändighet. Dessutom föreslås att medlemsstaterna ska kunna begära bistånd från kommissionens avdelningar under förhandlingarna. De erfarenheter som görs genom de här mekanismerna för utbyte bör göra det möjligt att gemensamt utarbeta frivilliga standardklausuler som medlemsstaterna kan använda i kommande mellanstatliga avtal. Användningen av sådana standardklausuler skulle bidra till att förebygga mellanstatliga avtal som strider mot unionslagstiftningen.

Obligatorisk förhandskontroll eller en mer flexibel kontroll av förenligheten

Förslaget gäller inte någon uttömmande mekanism för förhandskontroll som ska tillämpas på alla relevanta mellanstatliga avtal, eftersom en sådan mekanism skulle bli alltför betungande för medlemsstaterna och försena alla kommande mellanstatliga avtal med åtminstone några månader.

Det anses i stället vara tillräckligt med en mer flexibel kontrollmekanism där kommissionen, på egen begäran eller på begäran av den medlemsstat som förhandlar om det mellanstatliga avtalet, bedömer om det förhandlade avtalet är förenligt med unionens lagstiftning innan avtalet undertecknas. När en kontroll av förenlighet gjorts på begäran av den berörda medlemsstaten eller kommissionen, och kommissionen inte uttryckligen yttrat sig inom fyra

⁹ Det bör noteras att anmälan av befintliga mellanstatliga avtal inte ska hindra kommissionen från att inleda överträdelseförfaranden om detta är nödvändigt, dvs. om det i ett givet fall kan visas hur ett visst avtal innebär en överträdelse av reglerna för den inre marknaden.

månader, anses kommissionen, för att inte i onödan försena förhandlingarna, inte ha haft några invändningar.

Det föreslagna alternativet kommer att leda till en märkbar ökning av unionens förmåga att upprätthålla funktionen hos sin inre energimarknad samt trygga energiförsörjningen och genomförandet av större energiprojekt genom ett samordnat och därmed effektivt utnyttjande av unionens förhandlingsstyrka. I det här avseendet väger förslaget positiva effekter tyngre än den relativt begränsade börda i form av krav på insyn som åläggs medlemsstaterna när de förhandlar om mellanstatliga avtal med tredjeländer.

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER

Målet med detta förslag är att omvandla Europeiska rådets slutsatser av den 4 februari 2011 till en mekanism med utförliga förfaranden för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen på området för mellanstatliga avtal för att främja samordningen på unionsnivå och säkerställa försörjningstrygghet och en välfungerande inre energimarknad i unionen samt skapa rättslig säkerhet för investeringsbeslut.

På individuell nivå är det svårt för medlemsstaterna att se till att dessa politiska mål uppnås. Medlemsstaterna har för närvarande inte tillräcklig information för att kunna bedöma de övergripande konsekvenserna av sina mellanstatliga avtal när det gäller försörjningstryggheten i EU. Deras egna bedömningar rörande det korrekta genomförandet av unionens energilagstiftning i förhållande till dessa mellanstatliga avtal ger dessutom inte tillräcklig rättslig säkerhet för investerare. Samordning på unionsnivå kommer däremot att främja alla mål som satts upp. Det informationsutbyte som föreslås kommer att ge medlemsstaterna en starkare position i förhandlingarna med tredjeländer, vilket garanterar ett korrekt genomförande av unionens regler och politik. Det kommer att göra det möjligt att betrakta försörjningstryggheten i EU utifrån ett kollektivt perspektiv i stället för ett nationellt perspektiv. Användningen av gemensamt utarbetade standardklausuler och den föreslagna kontrollen av förenlighet ger investerarna ytterligare rättslig säkerhet när det gäller den troliga förenligheten mellan de mellanstatliga avtalen och EU-lagstiftning. Förslaget är därför motiverat av subsidiaritets-skäl. Förslaget är även förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom de frivilliga alternativ som granskats inte ger några garantier för att informationsutbytet blir så omfattande att det kan säkerställas att de politiska målen uppnås.

Mellanstatliga avtal definieras som rättsligt bindande avtal mellan medlemsstater och tredjeländer som kan påverka hur den inre marknaden för energi fungerar eller en trygg energiförsörjning i EU.

För att undvika dubbelarbete omfattas inte mellanstatliga avtal av förslaget för vilka en särskild anmälan till kommissionen redan föreskrivs i andra bestämmelser i unionens lagstiftning, med undantag för mellanstatliga avtal som måste översändas till kommissionen enligt förordningen om trygg naturgasförsörjning.¹⁰ Dessutom föreslås att den nya mekanismen inte ska gälla avtal mellan kommersiella operatörer, med undantag för om det mellanstatliga avtalet innehåller hänvisningar till dessa kommersiella avtal och i så fall endast i den utsträckning dessa hänvisningar är uttryckliga.

¹⁰ Dubbelarbete undviks även i fråga om förordningen om trygg naturgasförsörjning eftersom de mer detaljerade bestämmelser som föreskrivs i detta beslut uppfyller de krav som anges i den förordningen.

Medlemsstaterna ska till kommissionen översända alla befintliga och provisoriskt tillämpade mellanstatliga avtal mellan dem och tredjeländer inom tre månader från dagen för det föreslagna beslutets ikraftträdande. Kommissionens ska dessutom så snart som möjligt underrättas om deras avsikt att inleda förhandlingar om framtida mellanstatliga avtal eller att ändra befintliga mellanstatliga avtal. Kommissionen ska regelbundet hållas underrättad om förhandlingarna. Den ska på begäran få delta som observatör i förhandlingarna. Medlemsstaterna har också rätt att be kommissionen om bistånd under deras förhandlingar med tredjeländer.

Så snart ett mellanstatligt avtal har ratificerats ska den ratificerade texten översändas till kommissionen. Mellanstatliga avtal ska översändas i sin helhet, inklusive bilagor och andra texter som de hänvisar till samt alla ändringar i dessa. Kommissionen kommer att göra all information som tas emot tillgänglig för medlemsstaterna via en databas. En medlemsstat som lämnar information till kommissionen får ange om någon del av informationen i de avtal som lämnas ska betraktas som konfidentiell.

Kommissionen ska främja samordningen mellan medlemsstaterna i syfte att granska utvecklingen på området för mellanstatliga avtal, identifiera gemensamma problem och lösningar, samt utarbeta gemensamma standarklausuler som medlemsstaterna kan använda i kommande mellanstatliga avtal.

Kommissionen ska dessutom, på eget initiativ och inom fyra veckor efter det att den har underrättats om att förhandlingar har avslutats eller på begäran av den medlemsstat som har förhandlat om det mellanstatliga avtalet, ha rätt att bedöma om det förhandlade avtalet är förenligt med unionens lagstiftning för att säkerställa att avtalet är lagligt. Medlemsstaterna måste då lämna in det förhandlade mellanstatliga avtalet till kommissionen innan det undertecknas. Kommissionens bedömningsperiod är fyra månader. Om en sådan kontroll av förenligheten har begärts och kommissionen inte har yttrat sig inom bedömningsperioden anses den inte ha haft några invändningar.

Kommissionen ska utarbeta en rapport om tillämpningen av det föreslagna beslutet fyra år efter dess ikraftträdande.

Det föreslagna beslutet ska träda i kraft tjugo dagar efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

4. FÖRSLAGETS BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget. Den begränsade ytterligare administrativa bördan för Europeiska kommissionen medför inte några ytterligare kostnader.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,¹¹

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,¹²

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska rådet har uppmanat medlemsstaterna att från och med den 1 januari 2012 informera kommissionen om alla nya och befintliga bilaterala energiavtal med tredjeländer. Kommissionen bör göra denna information tillgänglig för alla andra medlemsstater i lämplig form, med hänsyn till behovet av att skydda kommersiellt känsliga uppgifter.
- (2) Enligt unionens lagstiftning ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördragen eller av unionens institutioners akter. Medlemsstaterna bör därför undvika eller undanröja inslag som innebär motsättningar mellan unionens lagstiftning och internationella avtal som ingåtts mellan medlemsstaterna och tredjeländer.
- (3) För att den inre energimarknaden ska vara välfungerande krävs att den energi som importeras till unionen från tredjeländer omfattas fullt ut av bestämmelserna om inrättandet av en inre energimarknad. En inre energimarknad som inte fungerar som den ska försätter EU i ett sårbart läge när det gäller en trygg energiförsörjning. En hög grad av insyn när det gäller avtal mellan medlemsstater och tredjeländer på energiområdet skulle göra det möjligt för unionen att vidta samordnade åtgärder, i

¹¹ EUT C ..., s. . .

¹² EUT C ..., s. . .

solidarisk anda, för att se till att sådana avtal överensstämmer med unionens lagstiftning och effektivt tryggar energiförsörjningen.

- (4) Den nya mekanismen för informationsutbyte bör endast omfatta mellanstatliga avtal som kan påverka den inre marknaden för energi eller en trygg energiförsörjning eftersom de här två frågorna är nära förbundna med varandra. Den bör särskilt omfatta alla mellanstatliga avtal som påverkar leveranserna av gas, olja och elektricitet genom fast infrastruktur eller som påverkar den totala mängd energi som importeras till unionen från tredjeländer.
- (5) Mellanstatliga avtal som i sin helhet behöver anmälas till kommissionen på grundval av andra unionsrättsakter såsom [Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../... av den ... om införande av övergångsordningar för bilaterala investeringsavtal mellan medlemsstater och tredjeländer]¹³ bör undantas från den mekanism för informationsutbyte som inrättas genom detta beslut.
- (6) Undantaget från ovannämnda anmälningsskyldighet bör inte gälla mellanstatliga avtal som måste anmälas till kommissionen i enlighet med artikel 13.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 994/2010 av den 20 oktober 2010 om åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen och om upphävande av rådets direktiv 2004/67/EG.¹⁴ Sådana mellanstatliga avtal med tredjeländer som påverkar utvecklingen och användningen av gasinfrastruktur och gasförsörjning bör hädanefter anmälas enligt de bestämmelser som fastställs i detta beslut. För att undvika dubbelarbete bör en anmälan som lämnas in i enlighet med detta beslut anses uppfylla den anmälningsskyldighet som fastställs i förordning (EU) nr 994/2010.
- (7) Detta beslut bör inte gälla avtal mellan kommersiella organ, med undantag för om det mellanstatliga avtalet innehåller uttryckliga hänvisningar till sådana kommersiella avtal. Kommersiella operatörer som förhandlar om kommersiella avtal med operatörer från tredjeländer får dock be kommissionen om vägledning för att undvika potentiella konflikter med unionens lagstiftning.
- (8) Medlemsstaterna bör till kommissionen översända alla befintliga mellanstatliga avtal som tillämpats provisoriskt i den mening som avses i artikel 25 i Wienkonventionen¹⁵ och nya mellanstatliga avtal.
- (9) Medlemsstaterna bör på förhand underrätta kommissionen om sin avsikt att inleda förhandlingar om nya mellanstatliga avtal eller ändringar av befintliga mellanstatliga avtal. Kommissionen bör regelbundet hållas underrättad om de pågående förhandlingarna. Den bör även ha rätt att delta som observatör vid förhandlingarna. Medlemsstater får även begära att kommissionen biträder dem under deras förhandlingar med tredjeländer.
- (10) Kommissionen bör, på eget initiativ eller på begäran av den medlemsstat som har förhandlat om det mellanstatliga avtalet, ha rätt att bedöma det förhandlade avtalets förenlighet med unionens lagstiftning innan avtalet har undertecknats.

¹³ [KOM(2010) 344 slutlig, ej antagen]

¹⁴ EUT L 295, 12.11.2010, s. 1.

¹⁵ Wienkonventionen om traktaträtten från 1969.

- (11) För att alla andra medlemsstater ska ha möjlighet att få fullständig information ska alla slutliga, ratificerade avtal som omfattas av detta beslut översändas till kommissionen.
- (12) Kommissionen bör göra all information som tas emot tillgänglig för alla andra medlemsstater i elektronisk form. Den bör ta hänsyn till begäran från medlemsstaterna om att den information som lämnas in, särskilt kommersiella uppgifter, ska behandlas konfidentiellt. En begäran om konfidentialitet bör dock inte begränsa kommissionens egen tillgång till konfidentiella uppgifter, eftersom den behöver uttömmande information för sin egen bedömning. En begäran om konfidentialitet påverkar inte rätten till tillgång till handlingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar.¹⁶
- (13) Ett ständigt informationsutbyte om mellanstatliga avtal på unionsnivå skulle göra det möjligt att utveckla bästa praxis. Kommissionen bör på grundval av dessa exempel på bästa praxis rekommendera standardklausuler för mellanstatliga avtal mellan medlemsstater och tredjeländer. Användningen av dessa icke-bindande standardklausuler bör undanröja risken för mellanstatliga avtal som strider mot unionens lagstiftning.
- (14) Ökad ömsesidig kunskap om befintliga och nya mellanstatliga avtal bör möjliggöra en bättre samordning på energiområdet mellan medlemsstaterna själva samt mellan medlemsstaterna och kommissionen. En bättre samordning bör göra det möjligt för medlemsstaterna att fullt ut utnyttja unionens politiska och ekonomiska betydelse.
- (15) Den mekanism för informationsutbyte som fastställs i detta beslut bör gälla utan att det påverkar tillämpningen av unionens bestämmelser om överträdelser och konkurrens.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1 **Syfte och tillämpningsområde**

1. I detta beslut fastställs en mekanism för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen med avseende på mellanstatliga avtal.
2. Mellanstatliga avtal som redan i sin helhet omfattas av andra särskilda anmälningsförfaranden enligt unionens lagstiftning ska, med undantag för mellanstatliga avtal som ska översändas till kommissionen enligt artikel 13.6 i förordning (EU) nr 994/2010, inte omfattas av detta beslut.

Artikel 2 **Definitioner**

I detta beslut gäller följande definitioner:

¹⁶ EGT L 8, 12.1.2001, s. 28.

(1) *mellanstatliga avtal*: alla rättsligt bindande avtal som ingåtts mellan medlemsstater och tredjeländer och som kan påverka hur den inre marknaden för energi fungerar eller en trygg energiförsörjning i unionen.

(2) *befintliga mellanstatliga avtal*: mellanstatliga avtal som har trätt i kraft före detta besluts ikraftträdande.

Artikel 3

Informationsutbyte mellan kommissionen och medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna ska till kommissionen översända alla befintliga och provisoriskt tillämpade mellanstatliga avtal mellan dem och tredjeländer i sin helhet, inklusive bilagor och andra texter som de uttryckligen hänvisar till samt alla ändringar av avtalen, inom tre månader från dagen för detta besluts ikraftträdande. Kommissionen ska göra den dokumentation som mottagits tillgänglig i elektronisk form för alla andra medlemsstater. Befintliga eller provisoriskt tillämpade mellanstatliga avtal som kommissionen redan har underrättats om enligt förordning (EU) nr 994/2010 vid dagen för detta besluts ikraftträdande och som uppfyller kraven i denna punkt ska anses vara översända i den mening som avses i detta beslut.

2. En medlemsstat som avser att inleda förhandlingar med ett tredjeland i syfte att ändra ett befintligt mellanstatligt avtal eller ingå ett nytt mellanstatligt avtal ska så snart som möjligt underrätta kommissionen om detta skriftligen innan de formella förhandlingarna planeras att inledas. Den information som lämnas till kommissionen ska innehålla relevant dokumentation, uppgifter om vilka bestämmelser som kommer att tas upp vid förhandlingarna, syftet med förhandlingarna samt all annan relevant information. Om det rör sig om ändring av ett befintligt avtal ska informationen innehålla uppgifter om vilka bestämmelser som ska omförhandlas. Kommissionen ska göra den information som mottagits tillgänglig för alla medlemsstater i elektronisk form. Den berörda medlemsstaten ska regelbundet hålla kommissionen underrättad om de pågående förhandlingarna. Kommissionen får på egen begäran eller av den berörda medlemsstaten delta som observatör vid förhandlingarna.

3. När ett mellanstatligt avtal eller en ändring av ett mellanstatligt avtal har ratificerats ska den berörda medlemsstaten till kommissionen översända avtalet eller ändringen av avtalet, inklusive bilagor och andra texter som dessa avtal eller ändringar uttryckligen hänvisar till. Kommissionen ska göra den dokumentation som mottagits tillgänglig för alla andra medlemsstater i elektronisk form, med förbehåll för de konfidentiella delar som identifierats enligt artikel 7.

Artikel 4

Bistånd från kommissionen

En medlemsstat som i enlighet med artikel 3.2 underrättar kommissionen om sin avsikt att inleda förhandlingar i syfte att ändra ett befintligt mellanstatligt avtal eller ingå ett nytt mellanstatligt avtal får begära bistånd från kommissionen i förhandlingarna med tredjelandet.

Artikel 5 **Förhandskontroll av förenlighet**

Kommissionen får, på eget initiativ och inom fyra veckor efter det att den har underrättats om att förhandlingarna har avslutats eller på begäran av den medlemsstat som har förhandlat om det mellanstatliga avtalet, bedöma om det förhandlade avtalet är förenligt med unionens lagstiftning innan det har undertecknats. Om kommissionen eller den berörda medlemsstaten begär en sådan förhandsbedömning av huruvida det förhandlade mellanstatliga avtalet är förenligt med unionens lagstiftning, ska det förhandlade men ännu inte undertecknade utkastet till avtal lämnas till kommissionen för granskning. Den berörda medlemsstaten ska avstå från att underteckna avtalet under en period på fyra månader från det att utkastet till avtal lämnas in. Granskningsperioden får enligt överenskommelse med den berörda medlemsstaten förlängas. Om en kontroll av förenligheten har begärts och kommissionen inte har yttrat sig inom granskningsperioden anses den inte ha haft några invändningar.

Artikel 6 **Samordning med medlemsstaterna**

1. Kommissionen ska främja samordningen mellan medlemsstaterna för att

- a) granska utvecklingen på området för mellanstatliga avtal,
- b) identifiera vanliga problem på området för mellanstatliga avtal och överväga lämpliga åtgärder för att bemöta dessa problem, samt
- c) på grundval av bästa praxis utarbeta standardklausuler vars användning skulle säkerställa att kommande mellanstatliga avtal är helt förenliga med unionens energilagstiftning.

Artikel 7 **Konfidentialitet**

En medlemsstat som lämnar information till kommissionen enligt artikel 3 får ange om någon del av informationen, framförallt kommersiell information, ska betraktas som konfidentiell och om den information som lämnas kan delas med andra medlemsstater. Kommissionen ska respektera dessa uppgifter. En begäran om konfidentialitet begränsar inte kommissionens egen tillgång till konfidentiella uppgifter.

Artikel 8 **Översyn**

- 1. Fyra år efter detta besluts ikraftträdande ska kommissionen lämna en rapport om dess tillämpning till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
- 2. Rapporten ska särskilt innehålla en bedömning av om det här beslutet utgör ett tillräckligt ramverk för att säkerställa att mellanstatliga avtal är helt förenliga med unionens lagstiftning och att samordningen mellan medlemsstaterna på området för mellanstatliga avtal ligger på en hög nivå.

Artikel 9
Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 10
Adressater

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande